

Nr 616

Av herrar Hedin och Staxäng, om utredning i syfte att främja forskning på fiskets område.

(Lika lydande med motion nr 527 i Första kammaren)

Fiskets roll i vårt folkhushåll och dess betydelse som näringsgren synes i viss mån vara underskattad. För närvarande brottas också fiskerinäringens utövare med svåra omställningsproblem. Tidigare fångstmetoder har blivit omoderna och ger ofta ringa ekonomiskt utbyte. En alltmer accentuerad avflyttning från våra fiskeorter har blivit följden härav. Skall moderna krav på fiskebåtar och redskap tillgodoses utgör det stora kapitalbehovet det svåra hindret. Härtill kommer att fiskerinäringen vid planerandet för framtiden saknar den ledning som en fullgod vetenskaplig forskning utgör. Inom exempelvis jord- och skogsbruk är förhållandena på motsvarande områden betydligt gynnsammare.

Fiskeristyrelsens laboratorer med biologiska arbetsuppgifter utreder frågor om fiskbestånds rätta utnyttjande, fiskevård, skador på fiske till följd av föroreningar, sjöregleringar och kraftverksbyggen m. m. Vid universitet och högskolor i Sverige bedrivs fiskeribiologisk grundforskning endast i ringa omfattning. Flera svenska fiskeribiologer har gjort studieresor till utlandet, särskilt Storbritannien och Förenta staterna — studieresor som i stor utsträckning finansierats med medel från icke statliga organisationer. Erfarenheter från utlandet har i vissa fall kunnat tillämpas i Sverige, men man kan i allmänhet icke direkt överföra erfarenheter gjorda i andra länder på svenska förhållanden, då den biologiska och fiskerättsliga bakgrunden här är avvikande. Man har icke heller i utlandet kunnat ge svar på många centrala fiskeribiologiska frågeställningar.

Det fiskeribiologiska vetande som skall tillämpas när ett ärende behandlas vid fiskeristyrelsens laboratorier är alltså knapphändigt och otillräckligt. Den på senare tid starkt aktualiserade vattenvårdsfrågan och de ökade krav som här ställs på fiskeribiologisk grundforskning är exempelvis ett område där forskningen släpar efter. Vidare kan fiskeribiologien i många fall icke ge tillfredsställande, konkreta svar i frågor som gäller fiskets rationella bedrivande, t. ex. om det är tillrådligt att utöka antalet fiskande eller att införa effektivare fiskemetoder och därmed öka beskattningen av fiskbestånden. Härvidlag kommer det alltmer ökande intresset för fritidsfiske in

i bilden. Vattendomstolarna kan icke heller erhålla tillräckligt välgrundade skadeberäkningar eller ersättningsförslag från fiskerisakkunniga i vattenmål rörande sjöregleringar och kraftverksbyggen. Detta senare område är dock föremål för utredning — tillkallad 1959 — vilken beräknas bli slutförd 1961.

Fiskeribiologisk grundforskning är alltså en första rangens angelägenhet i ett läge med en ständig ström av alltmer komplicerade ärenden som fordrar fiskeribiologisk bedömning. I detta läge är det synnerligen önskvärt att fiskeristyrelsen för den fiskeribiologiska undersökningsverksamheten har tillgång till så vetenskapligt kvalificerade forskarbegåvningar som möjligt. För närvarande synes instruktionen för fiskeristyrelsen i detta avseende i viss mån utgöra ett hinder för en tillfredsställande rekrytering. Bl. a. synes nu gällande kompetenskrav att sökande till laboratorsbefattningar skall ha tjänstgjort tre år vid fiskeristyrelsen böra utgå, emedan det torde avskräcka högt meriterade vetenskapsmän vid universitet och högskolor från att välja fiskeritjänstemannabanan. Den vetenskapliga meriteringen bör enligt vår mening vara avgörande vid tillsättningen av dessa tjänster eftersom den främsta arbetsuppgiften för en laborator är att lösa fiskeribiologiska problem.

För att öka förutsättningarna för att det fiskeribiologiska vetandet skall öka i den takt som de fiskeribiologiska ärendenas handläggning kräver är det önskvärt att större anknytning erhålles till universiteten och därmed ökat utbyte med närliggande naturvetenskapliga discipliner. Detta skulle kunna ske på så sätt att föreståndarna för den fiskeribiologiska undersökningsverksamheten, vilka bör ha professorskompetens, ålades skyldighet att undervisa i fiskeribiologi vid universitet och högskolor. Denna undervisning kunde då eventuellt inkludera den undervisning i fiskeribiologi vid närbelägna högskolor som redan nu bedrivs för blivande lantmätare, jägmästare m. fl. Önskvärda förkunskaper för de studerande, som intresserar sig för fiskeritjänstemannabanan inklusive laboratorsycket, skulle lämpligen kunna inhämtas vid föreläsningkurser i fiskeribiologi vid universitet och högskolor.

Ökad grundforskning på fiskets område kan givetvis åstadkommas på många olika vägar. Vad vi här har antytt i fråga om utbildning av fiskeribiologer utgör endast ett försök att visa en möjlig framgångsväg för att förbättra förutsättningarna för fiskeribiologisk forskning. Även andra vägar att förstärka universitetens utbildnings- och forskningsmöjligheter på detta område bör övervägas.

Enligt vår mening bör frågan om forskningen på fiskets område bli föremål för en allsidig utredning varvid bl. a. de av oss här berörda utbildningsfrågorna bör tagas upp till övervägande.

Med stöd av vad vi ovan anført hemställes,
att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla
om utredning i syfte att främja forskningen på fiskets om-
råde.

Stockholm den 26 januari 1961

Carl Eric Hedin

Ernst V. Staxäng